

چرا امام مهدی (عج) ظهور نمی کنند؟/ شرایط تحقق ظهور

امام(عج) در توقیع معروف خود به شیخ مفید (ره) می نویسد: «اگر شیعیان ما که خداوند بر انجام طاعت موفقشان بدارد، در وفا کردن به عهد ما همدل بودند مبارکی ملاقات ما از آن ها به تأخیر نمی افتاد.»

امام(عج) در توقیع معروف خود به شیخ مفید (ره) می نویسد: «اگر شیعیان ما که خداوند بر انجام طاعت موفقشان بدارد، در وفا کردن به عهد ما همدل بودند مبارکی ملاقات ما از آن ها به تأخیر نمی افتاد.»

به گزارش خبرنگار مهر، برای تحقق ظهور به عنوان حکومت عدل جهانی، طبق روایات وارده از اهل بیت علیهم السلام چهار شرط لازم است:

۱. وجود رهبر جهانی

۲. برنامه و استراتژی حرکت و حکومت

۳. یاوران

۴. پذیرش جهانی(۱)

۱. وجود رهبر جهانی

رهبر انقلاب عظیم انقلاب امام مهدی (عج)، بزرگ مردی از دودمان پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) و سلسله نورانی امامت است که در دامان ولایت پرورش یافته و وارث علوم انبیا و آگاه به قرآن و معارف دین است. پیامبر اعظم (صلی الله علیه و آله و سلم) در بیانی فرمود:

«مهدی این امت از ما است، کسی که زمین را از قسط و عدل پر می کند همان گونه که از جور و ظلم پر شده است.»(۲)

۲. برنامه و استراتژی حرکت و حکومت؛

برنامه آن حضرت بر اساس روایات، پس از دعوت به راستی، حرکت مسلحانه تا نابودی کامل شرک و کفر و فساد است. به عبارت دقیق تر، حضرت مهدی (عجل الله تعالی فرجه الشریف) هنگام ظهور، ابتدا مردم را دعوت به دین حق و امامت خویش می کند و اگر کسی مخالفت کرد و خواست به راه شرک و کفر و تباهی ادامه دهد، حضرت با وی مقابله می کند. این روش برگرفته از قرآن است.

برنامه حضرت در بخش دوم نیز بر اساس عمل به کتاب خدا و سنت پیامبر است. قانونی که از طرف خالق و پروردگار انسان فرستاده شده و تضمین کننده سعادت دنیایی و آخرتی او است. پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) در بیانی فرمود:

«سیره و سنت او، سنت من است. مردم را بر دین و آیین من به پا خواهد داشت و آنان را به کتاب پروردگارم دعوت می کند.»(۳)

۳. یاوران

از شرایط و زمینه های حکومت که نیاز به تحقق دارد، وجود یاوران لایق است. برای تحقق حکومت عدل جهانی، یاوران حضرت، از نظر کمی(تعداد) و کیفی(اوصاف و ویژگی ها)، باید به گونه ای باشند که بتوانند حاکمیت دنیای بزرگ حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف را عهده دار شوند. از نظر کمی(تعداد)، چنان که در بعضی از روایات آمده، تعداد یاوران حضرت ۳۱۳ تن هستند که مقصود هسته مرکزی یاوران است. در روایات دیگر به حلقه های بیشتری از یاوران حضرت اشاره شده که گرد هم خواهند آمد.(۴)

در حدیثی از فضل بن عمر نقل شده است که حضرت صادق علیه السلام فرمود: «وقتی از طرف خداوند به امام(عج) اذن ظهور داده شد، خدا را به اسم عبری اش می خواند. آن گاه برایش سیصد و سیزده صحابی برگزیده می شود که هم چون ابرهای پراکنده پاییزی اند. آنها فرماندهان و پرچم داران سپاه حضرت می باشند. برخی از ایشان شبی از بستر خود جدا می شوند و صبحگاهان در مکه خواهند بود و بعضی دیگر در روز روشن در میان ابرها سیر می کنند و اسم آنها و پدرشان و مشخصات ظاهری آنها معلوم است.»(۵)

در حدیث دیگری از قول آن حضرت که شیخ صدوق به سند خود از ابو بصیر آورده است، مردی کوفی از امام صادق علیه السلام پرسید: «چند نفر با قائم قیام خواهند کرد؟ چه برخی می گویند شمار آنها به تعداد جنگجویان بدر است. یعنی سیصد و سیزده نفر.» حضرت فرمود: او جز با گروه نیرومندان (اولوا القوه) قیام نخواهد کرد و آنها کمتر از ده هزار نفر نیستند.»(۶)

از نظر کیفی(اوصاف و ویژگی ها)، ویژگی کلی یاران امام (عج) به این صورت است:

«یاران مهدی (عج)، مرزبان دین خدایند و حافظان حدود او. در اجرای فرمانهای حق، سخت و پی گیر و استوارند و در انجام دستورها و وظیفه ها، دستخوش احساسات و دوستیهای بی مورد واقع نمی شوند. قدرت و حشمت آنان را مغرور نمی کند و سنگدلی دشمنان، ایشان را به افراط نمی کشاند. جنگهای مهیب و دشواریهایی نبرد، آنان را در عبادت سهل انگار نمی کند و تهی دستی ایشان را به مال اندوزی و تجاویز و امتیازها نمی دارد. نخستین شرط بیعت امام با یاران، حافظت حدود خدا است.»(۷)

«از ویژگیهای بارز همراهان مهدی(عج)، ایثار و مواسات است. وحدت مقصد و اخلاص نیت، دلپاشان را با هم پیوند داده و یار و غمخوار یکدیگرند. آنان برای یکدیگر خود را به رنج افکنند و در بهره گیری از زیباییهای زندگی، دیگران را بر خود پیش دارند و باید چنین باشند. پیروزی پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله و سلم در گرو یاران ایثارگر و فداکار بود و همه قیامهای اصلاحگرانه تاریخ اسلام از چشمه مواسات بهره گرفت. از آن سو، از عوامل خانه نشین شدن امامان، اندک بودن یاران موافق و فداکار بوده است.»(۸)

۴- پذیرش مردم

یکی دیگر از شرایط یک انقلاب و تحقق آن، پذیرش مردمی است. باید مردم رهبر انقلاب و برنامه های او را واقعا بپذیرا باشند. در غیر این صورت، حرکت انقلاب به سرانجام مطلوب نخواهد رسید. انقلاب امام مهدی (عجل الله تعالی فرجه الشریف) نیز این شرط را لازم دارد. مردم باید به حدی از رشد و آگاهی رسیده باشند که پذیرای حرکت اصلاحی و قیام بزرگ منجی عالم بشریت باشند، تا هنگام قیام، او را پذیرفته و برای تحقق اهداف و برنامه های او همکاری کنند.»(۹)

زیرا سنت الهی بر این است که در صورت آمادگی بندگان، لطف و عنایت خود را از آنان دریغ نکند. ضمن این که هیچ گاه این امر اجباری نیز نخواهد بود؛ بلکه وعده های الهی در صورت انتخاب و اختیار مردم تحقق خواهد یافت. چنانکه در آیه ۱۱ سوره رعد می فرماید:

«ان الله لا یغیر ما بقوم حتی یتوبوا ما بأنفسهم»؛ خداوند، سرنوشت قومی را تغییر نمی دهد، مگر آن که آنان، آنچه را در خودشان است، تغییر دهند.

«در منابع دینی به منظور ایجاد چنین آمادگی و گسترش آن، ائمه علیهم السلام به جامعه شیعی توصیه کرده اند که در عصر غیبت، همواره حالت انتظار و آمادگی برای ظهور و یاری آن حضرت را داشته باشند و زمینه های دعوت و استقبال از ایشان را در جامعه پدید آورند. به همین جهت در فرهنگ شیعی، عصر غیبت را «عصر انتظار» به حساب می آورند.»(۱۰)

امام سجاد علیه السلام می فرماید: «مردمی که در زمان غیبت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف به سر می برند و معتقد به امامت وی هستند و خود را آماده ظهور او کرده اند، بهتر و شایسته تر از

مردم هر زمان دیگرند.»(۱۱)

«این برتری و فضیلت با توجه به شرایط خاص زمانی عصر غیبت است که وظایف ویژه‌ای را بر عهده شیعیان می‌گذارد، زیرا در چنین موقعیتی، ثبات قدم در راه آن حضرت و دفاع از مکتب تشیع کاری دشوار است. رسالت مهم شیعه در این دوران اولاً: معرفت صحیح به آن حضرت و ترویج آن و ثانیاً: عمل به وظایف و تکالیف فردی و اجتماعی و دوری از گناه و آلودگی به فساد است، زیرا هم‌چنان‌که عمل به احکام دینی و اجرای امر به معروف و نهی از منکر در اصلاح جامعه و زمینه‌سازی برای ظهور حضرت موثر است، گناه و آلودگی به فسادهای اخلاقی، سیاسی و اجتماعی نیز ظهور حضرت را به تأخیر انداخته، محرومیت جامعه از ایشان را بیشتر می‌کند.»(۱۲)

امام (عج) در توقیع معروف خود به شیخ مفید (ره) می‌نویسد:

«اگر شیعیان ما که خداوند بر انجام طاعت موقفشان بدارد، در وفا کردن به عهد ما همدل بودند مبارکی ملاقات ما از آن‌ها به تأخیر نمی‌افتاد و سعادت دیدار همراه با معرفت ما به سوی آن‌ها می‌شتافت. پس ما را از آن‌ها پوشیده نمی‌دارد مگر همان چیزها بی‌که از آن‌ها به ما می‌رسد و ما دوست نداریم و از آن‌ها انتظار نداریم.»(۱۳)

هرچند «ظهور تنها و تنها با اراده الهی رقم می‌خورد، اما خداوند ممکن است متناسب با اعمال اختیاری بندگان، در زمان ظهور امام عصر علیه السلام تعجیل یا تأخیر نماید.»(۱۴)

منابع:

۱- مهدویت، پرسش‌ها و پاسخ‌ها، ص ۱۶۷

۲- آفتاب مهر، ۱۵۷

۳- همان، ۱۵۸

۴- مهدویت، پرسش‌ها و پاسخ‌ها ص ۱۶۸

۵- ترجمه تاریخ مابعداز ظهور ص ۲۳۸ به نقل از غیبت نعمانی ص ۱۶۹

۶- همان ص ۲۳۱ به نقل از کمال الدین شیخ صدوق (نسخه خطی)

۷- چشم به راه مهدی (عج) ص ۳۸۳

۸- همان ص ۳۸۱

۹- آفتاب مهر، ۱۵۸

۱۰- مهدویت، پرسش‌ها و پاسخ‌ها ص ۱۷۵

۱۱- ابصار الانوار ج ۲۵ ص ۱۲۲

۱۲- مهدویت، پرسش‌ها و پاسخ‌ها ص ۱۷۶

۱۳- الزام التائب، ص ۱۳۶: یوم الخلاص، ص ۱۶۱

۱۴- بنی هاشمی، محمد - راز پنهانی و رمز پیدایی، ۳۷۶